

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
САДІВНИЦТВА

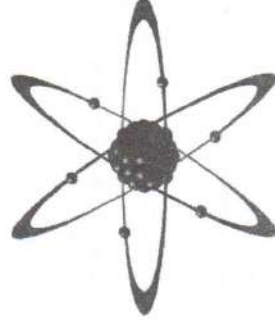
“АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ”

*Матеріали IV Міжнародної
науково-практичної конференції*

Міністерство освіти і науки України
Уманський національний університет садівництва (Україна)
Господарча академія ім. Д.А. Ценова (Болгарія)
Державна вища професійна школа в Пльоцьку (Польща)
Державна вища школа професійної освіти м. Гожів (Польща)
Університет Південної Богемії в Чеських Будейовіцах (Чеська республіка)

МАТЕРІАЛИ ІV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

“АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ”

Умань – 2016

УДК 001.8:63
ББК 72.5
М58

*Рекомендовано до друку вченою радою
Уманського національного університету садівництва
(протокол № 5 від 20. 10. 2016 року)*

Редакційна колегія:

Непочатенко О.О. – доктор екон. наук, професор, Україна (відповідальний редактор), **Карпенко В.П.** – доктор с.-г. наук, професор, Україна (заступник відповідального редактора), **Бжвиняч Я.** – доктор наук (Польща), **Дагмар Шкодова Пармова** – кандидат екон. наук (Чеська республіка), **Жудро М.К.** – доктор екон. наук, професор (Білорусь), **Деревиця П.І.** – кандидат екон. наук, доцент (Казахстан), **Говдя В.В.** – доктор екон. наук, професор (Росія), **Балабак А.Ф.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Господаренко Г.М.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Гричаско З.М.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Єщенко В.О.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Улянич О.І.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Мельник О.В.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Осокіна Н.М.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Токар А.Ю.** – доктор с.-г. наук, професор (Україна), **Нестерчук Ю.О.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Кучеренко Т.Є.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Шкільний О.О.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Улянчук В.С.** – доктор екон. наук, професор (Україна), **Прокіпчук І.В.** – кандидат с.-г. наук, доцент України (відповідальний секретар).

Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної аграрної науки», 17 листопада 2016 р. / Редкол.: Непочатенко О.О. (відп. ред.) та ін. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2016. – 248 с.

У збірнику тез наведено результати наукових досліджень вітчизняних та іноземних науковців, висвітлено актуальні питання сучасної аграрної науки. Розраховано на студентів, аспірантів, докторантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються дослідженням питань аграрної науки.

© Уманський національний університет садівництва, 2016

ЗМІСТ

Агронімія

M. Czaplicka-Pędzich, E. Gudarowska	PERSPECTIVES OF DEVELOPMENT AND CREATION OF KNOWLEDGE ABOUT VITICULTURE AND WINE MAKING IN POLAND.....	14
B. Gołębiowska	CHANGES IN THE USE OF MINERAL FERTILIZERS IN THE EU IN 2000-2015.....	16
P. Chohura J. Krężel	PERSPECTIVES OF DEVELOPMENT VEGETABLE GROWING UNDER PROTECTED AREA IN POLAND...	17
Д.М. Адаменко О.О. Радько	ВРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД МЕТОДІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН.....	18
Д. В. Барабаш, С. В. Прокіпчук	АЗОТФІКСУВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ ПУТУ ЗА РІЗНОГО УДОБРЕННЯ.....	20
М.М. Береський Н.І. Лагуш	ВПЛИВ РІВНЯ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ РІПАКУ ОЗИМОГО НА ЧОРНОЗЕМАХ ОПДЗОЛЕНИХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ.....	22
Ю.В. Білокур	ПЕРСПЕКТИВИ СЕЛЕКЦІЇ КУКУРУДЗИ З ЕРЕКТОЇДНИМ РОЗМІЩЕННЯМ ЛИСТКІВ.....	24
М.О. Бойко	СОРГО ЗЕРНОВЕ – ГАРАНТ СТАБІЛІЗАЦІЇ ЗЕРНОВИРОБНИЦТВА.....	25
Р.М. Буцик	ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ СУНИЦІ ЗАЛЕЖНО ВІД МУЛЬЧУВАННЯ ҐРУНТУ В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	26
Т.Ю. Бындыч	СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К МОДЕЛИРОВАНИЮ НЕОДНОРОДНОСТИ ПОЧВЕННОГО ПОКРОВА.....	28
О. В. Василенко	ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНІ ШЛЯХИ ЗБІЛЬШЕННЯ ОЛІЙНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ М'ЯТИ ПЕРЦЕВОЇ.....	30
О.П. Герасимчук	ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ЗЕРНА ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТУ.....	32
О.В. Голодрига	ВПЛИВ КОМПЛЕКСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ГЕРБІЦИДУ ФАБІАН І РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН БЮЛАН НА ФІЗІОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПОСІВІВ СОІ.....	34

І. Ю. Рассадина, Г. М. Господаренко, А. Т. Мартинюк	ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ НА ЯКІСТЬ НАСІННЯ РИЖНО ЯРОГО.....	78	А. В. Шмиков	ВПЛИВ РІЗНИХ НОРМ БУР'ЯКІВ ЦУКРОВИХ У ПОЛЬОВІЙ СІВОЗМІНІ.....	97
Л. В. Розборська	ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ РІЗНИХ НОРМ ГЕРБИЦИДУ.....	79	Р. В. Яковенко, С. В. Люлька	ПРОДУКТИВНІСТЬ МОЛОДИХ ДЕРЕВ ЯБЛУНІ НА ВЕГЕТАТИВНІЙ ПІДЦЕПІ ММ106 В УМОВАХ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	98
Я. С. Рябовол, Л. О. Рябовол	ФОРМУВАННЯ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗА ГІБРИДИЗАЦІЇ СОРТІВ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ СЕЛЕКЦІЇ.....	81	<i>Лісівництво і садово-паркове господарство</i>		
Н. П. Садовська, Ф. Гамор, Г. Б. Попович, М. І. Гориницька	РІСТ ТА ВРОЖАЙНІСТЬ ЗРАЗКІВ ОГРІКА ЗА ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОГЕЛЮ.....	82	А. Ф. Балабак, А. А. Пиж'янова	СОРТОВІ ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ І РОЗВИТКУ ПАГОНІВ МАТОЧНИХ РОСЛИН СОРТІВ ЧОРНИЦІ ВИСОКОРОСЛОЇ (<i>Vaccinium corymbosum</i> L.) В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	100
В. Ю. Сивак	ВРОЖАЙНІСТЬ КУКУРУДИ НА СИЛОС ЗА ВНЕСЕННЯ РІЗНИХ НОРМ ОРГАНІЧНИХ ДОБРІВ.....	83	О. А. Балабак, А. В. Балабак	ФЕНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОСТУ І РОЗВИТКУ ВЕГЕТАТИВНИХ ОРГАНІВ ФУНДУКА (<i>Corylus domestica</i> Kosenko et Oralko) ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕМПЕРАТУРИ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	102
Е. В. Скряльник, Ю. Н. Товстий	ВЛИЯНИЕ КУРИНОГО ПОМЕТА И КОМПОСТА НА ОПТИОПТИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЧЕРНОЗЕМА ОПОДЗОЛЕННОГО.....	84	В. Л. Бессонова, В. М. Кучма	ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДЛІСКУ В ШТУЧНОМУ НАСАДЖЕННІ РОБІНІ ЗВИЧАЙНОЇ В РІЗНИХ ЛІСОРОСЛИННИХ УМОВАХ.....	104
Е. Skrylnik, A. Kutova, V. Hetmanenko	ENVIRONMENTAL ASPECTS OF SOIL ORGANIC MATTER MINERALIZATION.....	85	І. А. Зайцева, Д. С. Фруленкова	ХАРАКТЕР ПОШКОДЖЕННЯ КЛЕНОВИХ ПАРКОВИХ І ВУЛИЧНИХ НАСАДЖЕНЬ М. ДНІПРО ДЕНДРОБІОТНИМИ ФЛОФАГАМИ.....	105
А. Г. Тернавський	ПІДБІР СОРТІВ ОГРІКА ДЛЯ ШПАЛЕРНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	86	О. С. Іванченко	АНАЛІЗ САНИТАРНОГО СТАНУ ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ ПАРКУ МЕТАЛУРГІВ М. ДНІПРО.....	107
К. Уваренко	ЗАЛЕЖНІСТЬ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОСФОРНИХ ДОБРІВ ВІД АГРОФІЗИЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ЧОРНОЗЕМУ ТИПОВОГО ПРИ ВИРОЩУВАННІ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО.....	87	І. С. Іващенко	ВИКОРИСТАННЯ <i>Thuja plicata</i> У САДОВО-ПАРКОВОМУ БУДІВНИЦТВІ.....	109
С. В. Усатий, Л. Г. Усага	ЯКІСТЬ ВОДИ У ЗРОШУВАЛЬНИХ КАНАЛАХ ТА ЇЇ ПРИДАТНІСТЬ ДЛЯ СИСТЕМ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ.....	89	Г. П. Ішук	СТІЙКІСТЬ ДО БІОТИЧНИХ І АБІОТИЧНИХ ЧИННИКІВ ВИДІВ РОДУ <i>Phyladelphus</i> L.....	110
А. Ю. Чередник, Г. М. Господаренко	ПИТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНОУ У ПОЛЬОВІЙ СІВОЗМІНІ.....	91	В. В. Кислюк, В. О. Кислюк Г. Г. Греник	РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ УКРАЇНСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА У СФЕРІ ОЗЕЛЕНЕННЯ.....	112
М. А. Щетина, С. В. Щетина	ЕКОЛОГОБЕЗПЕЧНЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	95	І. В. Козаченко	БІОТЕХНІЯ В МИСЛИВСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	114

РІСТ ТА ВРОЖАЙНІСТЬ ЗРАЗКІВ ОГІРКА ЗА ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОГЕЛЮ

Н.П. САДОВСЬКА, Ф. ГАМОР, кандидати біологічних наук

Г.Б. ПОПОВИЧ, кандидат біологічних наук

М.І. ГОРИНЕЦЬКА, магістрант

Вищий державний навчальний заклад "Ужгородський національний університет", м. Ужгород, Україна

Наразі все більше країн світу стикаються з проблемами дефіциту питної і поливної води. На жаль, ці ризики стоять і перед Україною. Через високі літні температури та тривалу відсутність опадів притічується ріст рослин, знижується їх продуктивність. Огірок особливо вимогливий до вологості ґрунту через те, що рослина має поверхню кореневу систему, формує велику надземну масу, яка випаровує багато води. Раціональне використання рослинами вологи на протязі періоду вегетації стає можливим за використання нових суперсорбентів-гідрогелів. Гідрогель – це гранули полімеру поліакриламід, здатні поглинати масу води з розчинними добривами, яка в сотні раз перевищує масу самих гранул. Потім гранули віддають їх рослинам у міру необхідності. Гідрогель постачає рослини водою тільки тоді, коли їх корені проростуть у набряклі гранули. Гідрогель не токсичний, зберігає свої властивості в ґрунті при високих і низьких температурах.

Метою наших досліджень було дослідити вплив застосування гідрогелю DariDag на схожість насіння, формування рослини та урожайність зразків огірка.

Дослідження з вивчення впливу гідрогелю проводили у приватному господарстві (с. Чернотисів Виноградського району) у визначеній зоні Закарпаття в 2014-2015 роках. Вирощували гібриди голландської селекції: Гармонія F₁, Капрікорн F₁, Амур F₁, Караоке F₁, Кібрія F₁. За контроль слугував варіант з вітчизняним сортом Джерело без використання гідрогелю. Усі зразки вирощували на вертикальній шпалері. Сівбу насіння проводили у кінці першої декади квітня у горшечки з розсадною ґрунтосумішшю та в горшечки з гідрогелем. Гідрогель попередньо заливали водою (3 г / 10 л води). Готову розсадлу висаджували у відкритий ґрунт за схемою 120 x 30 см.

Пророщування насіння на гідрогелі приводило до підвищення схожості на 7,6 – 20,2%. Максимальний приріст відмічено у гібриду Амур, схожість якого без гідрогелю складала всього 62,2%. Найвищою на гідрогелі була схожість насіння у гібриду Капрікорн (95,0%).

Використання гранул DariDag приводило до збільшення довжини і діаметра стебел та облітності. Загалом, використання водоутримуючих гранул приводило до збільшення довжини центрального стебла на 0,1 – 0,4 м. Найбільший діаметр стебла (3,2 см) зафіксовано на варіанті з сортом Джерело за використання гранул. У контролі цей показник був меншим на 0,3 см. Серед гібридів максимально товщиною виділявся Капрікорн (2,8 см) за використання гідрогелю, а мінімальною – Амур (2,1 см). За облітністю у всіх зразків перевагу відмічено на варіантах з гідрогелем. Навіть у найменш

облітненого гібриду Амур використання водоутримуючих гранул приводило до збільшення кількості листків. Якщо без використання гранул кількість листків крупної фракції складала 8,0, середньої – 18,5, дрібної – 9,6, то за використання зростала відповідно до 10,0, 22,5 та 14,0.

Максимальною величиною раннього урожаю – 13,4 т/га (що на 9,2 т/га більше, ніж у контролі та на 1,2 т/га більше, ніж без абсорбента) виділявся Капрікорн на варіанті з гідрогелем. Приріст величини раннього урожаю на гідрогелі у інших гібридів коливався від 2,3 до 5,4 т/га. За величиною загального урожаю на варіантах без використання та з використанням капсул гідрогелю досліджувані зразки розташувалися у наступному порядку: Джерело (27,5 та 32,0 т/га), Амур (28,4 та 34,1), Караоке (52,5 та 56,0), Кібрія (59,3 та 67,7), Гармонія (68,1 та 76,3), Капрікорн (78,6 та 87,4 т/га).

Отже, використання гідрогелю DariDag при вирощуванні огірка приводить до збільшення схожості насіння, покращення біометричних параметрів рослин та зростання величини раннього та загального урожаю.

ВРОЖАЙНІСТЬ КУКУРУДЗИ НА СИЛОС ЗА ВНЕСЕННЯ РІЗНИХ НОРМ ОРГАНІЧНИХ ДОБРІВ

В.Ю. СИВАК, магістрант*

Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

Одним з головних цінних кормів при відгодівлі худоби є силос, оскільки має досить високі поживні властивості, а за своєю калорійністю, наявністю вітамінів (каротину, аскорбінової та органічних кислот та ін.) і дієтичним аспектами можна порівняти зі свіжою травою. Силос також підходить для всіх видів травоядних тварин і птахів, покращує травлення, сприяє наростанню м'язової тканини, засвоєнню інших грубих кормів, підвищує молочну продуктивність корів.

Як відомо, у виробництві силосу і зелених кормів кукурудза відіграє вирішальну роль як одна з найбільш врожайних культур. Так, у Європейських країнах у раціоні корів силосна кукурудза займає 50–65%. При цьому якість кукурудзяного силосу визначають показниками зеленої маси, які залежить від співвідношення маси качана, стебла, листя, фізіологічної стиглості, системи удобрення. Сучасні технології вирощування кукурудзи передбачають обов'язкове внесення мінеральних і органічних добрив, зокрема гною.

У дослідженнях вивчався вплив різних норм гною (30; 45 і 60 т/га) на формування врожайності кукурудзи на силос гібриду Харківський 311 МВ.

Полюві дослідження проводили упродовж 2014–2016 рр. на полях нафедри агрохімії і ґрунтознавства Уманського національного університету садівництва. Ґрунт дослідного поля – чорнозем опідзолений важкосуглинковий на карбонатному лесі. Загальна площа дослідної ділянки 180 м², облікової –

* Науковий керівник – к. с.-г. н., доц. Ю.В. Новак